

GRUNTOWAĆ (13) *vb impf*

o oraz a jasne.

inf gruntować (1). ◇ *praes 1 sg* gruntuję (4). ◇ *3 sg* gruntuje (2). ◇ *3 pl* gruntują (1). ◇ *praet 3 sg m* gruntował (1). ◇ *3 pl m pers* gruntowali (1). ◇ *imp 2 sg* gruntuj (1). ◇ *3 sg* niech gruntuje (1). ◇ *part praes act* gruntując (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.; poza tym XIX w. w innym znaczeniu.

1. *Budować fundamenty; tu przen: o ziemi* (1) : Powiada Pan który rozpostrza niebioś/ y który gruntuie ziemię [*fundans terram*] *Leop Zach* 12/1.

2. *Czynić pewnym, niewzruszonym; fortificare Calep* (5) : Fortifico – Vmocniąm, grunture [!]. *Calep* 431b.

gruntować co (4): á gruntuoy o nim w łercu łwoim/ thák iáko oni gruntowáli thę mocną wiárę łwoię *RejPos* 277v; rozłzerzáiác Gránice łwoie/ wstáwicznymi woynámi pokoy łobie y potomkom łwoim w nich gruntuiać / Rzymłkie y Konłstantinopolłkie Cefarłtwá do gruntu práwie zwátlili *StryjKron* 95; Niech w tobie dułzá moiá żywot łwoy gruntuie *LatHar* 386.

3. *Ustanawiać, czynić obowiązującym; sancire Mącz* [co] (3) : Sancio [...] Vłtawę/ Státut czynię gruntuę/ przykázuyę nieco pod winá *Mącz* 366d; TO żáłobliwe wciáżenie Páná náłzego dzyáło łie iuz po oltháteczney wieczery iego/ gdy [...] w olstátnich rołspráwách ze zwolenniki łwoimi/ [...] gruntuwał á pieczętował tę wołá á połtánowienie łwięte łwoie. *RejPos* 333v, 132v.

4. *Wywodzić rozwijać z twierdzeń podstawowych* [co na czym] (2) : Ale niech obaczá/ żeć te^{go} łłowká Troyce łwiętey/ y deklárácyey teyto táiemnice nie z Píłmá wzięli/ ná którym łie ták dálece łwe rzeczy gruntuwáć okázuiá *WujJud* 44; Przetoż dářmo gruntuia ná tym mieyłcu odlzczepieńcy łámę wiárę łwoię. *WujNT* 534.

5. [*Zatrzymywać okręt przez zrzucenie kotwicy na dno* [co]: Aż łię náwet do Kumów Włofłkich przybił brzegu. Náwodząc rufy k morzu/ łtaby záłtępuia Krzywé brzegi/ á kotwie okręty gruntuia. *VergKoch* 150.]

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (2) : Fundo, Funduye/ Gruntuyę. *Mącz* 140b; *Calep* 441b.

Synonimy: 1. *fundować*; 2. *umocniać, utwierdzać*.

Formacje współrdzene: *ugruntować, zgruntować*.

Cf **GRUNTOWANIE, GRUNTOWANY**